

Nummer 2021 32

datum raadsvergadering	:	24 juni 2021
onderwerp	:	GR GGD Amsterdam-Amstelland (Veilig Thuis en CSG): jaarverslag 2020, geactualiseerde begroting 2021 en begroting 2022.
portefeuillehouder	:	Burgemeester Joyce Langenacker en Wethouder Rineke Korrel
datum raadsvoorstel	:	18 mei 2021

Samenvatting

Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland is het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling. Het Centrum Seksueel Geweld (CSG) Amsterdam-Amstelland richt zich primair op slachtoffers van acuut seksueel geweld.

De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor Veilig Thuis en het Centrum Seksueel Geweld is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling GGD Amsterdam-Amstelland. De GGD voert de taken uit waar de betrokken gemeenten op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) verantwoordelijk voor zijn.

Met het jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over de in 2020 uitgevoerde activiteiten. In de concept begroting 2022 wordt de verhoogde bijdrage voor de gemeente Ouder-Amstel geraamd op € 40.022,-.

Wat is de juridische grondslag?

- De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is op dit voorstel van toepassing. In de Wgr is opgenomen dat het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling de ontwerpbegroting toezendt aan de raden van de deelnemende gemeenten. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling hun zienswijze naar voren brengen over de concept begroting 2022 en de geactualiseerde begroting 2021 van de GR GGD Amsterdam-Amstelland Veilig Thuis en CSG).
- De Wet maatschappelijke opvang (Wmo) legt het college van burgemeester en wethouders de plicht op om een Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling in te richten, oftewel een Veilig Thuis organisatie.

Wat is de voorgeschiedenis?

Vanaf 1 januari 2017 is de bestuurlijke verantwoordelijkheid van Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling GGD Amsterdam-Amstelland. Deze GR heeft zes leden, te weten de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. In een dienstverleningsovereenkomst wordt de uitvoering van de taken van Veilig Thuis en van het Centrum Seksueel Geweld opgedragen aan de GGD Amsterdam.

De GR GGD Amsterdam-Amstelland (Veilig Thuis en Centrum Seksueel Geweld) wordt gefinancierd door de gemeente Amsterdam en de Amstellandgemeenten. Amsterdam ontvangt als centrumgemeente DUVO middelen (Decentralisatie Uitkering Vrouwen Opvang) vanuit het Rijk voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in de regio.

Waarom dit raadsvoorstel?

Jaarlijks stelt de GR GGD Amsterdam-Amstelland een jaarverslag en een concept begroting op. In het jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over de uitgevoerde activiteiten. In de conceptbegroting worden de wensen van de deelnemende gemeenten vertaald.

Het algemeen bestuur van de GR GGD Amsterdam-Amstelland heeft in haar vergadering van 7 april 2021 ingestemd met het jaarverslag 2020, de actualisatie van de begroting 2021 en de concept begroting 2022.

De volgende stap is om de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten de gelegenheid te bieden een zienswijze in te dienen.

Wat gaan we doen?

Voorgesteld wordt:

Jaarverslag 2020

- Kennis te nemen van het jaarverslag 2020 van de GR GGD Amsterdam-Amstelland en van de gemeentelijke bijdrage over 2020 van € 14.293,-.

Actualisatie 2021

- Geen zienswijze in te dienen op de geactualiseerde begroting 2021 van de GR GGD Amsterdam-Amstelland (Veilig Thuis en CSG) en akkoord te gaan met de ongewijzigde gemeentelijke bijdrage van € 14.722,-.

Begroting 2022

- Geen zienswijze in te dienen op de begroting 2022 van de GR GGD Amsterdam-Amstelland (veilig Thuis en CSG) en akkoord te gaan met de gemeentelijke bijdrage van Ouder-Amstel voor 2022 van € 40.022,-.

Wat is het maatschappelijke effect?

Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland staat voor het terugdringen van huiselijk geweld en kindermishandeling en het borgen van veiligheid voor alle betrokkenen.

Veilig Thuis is hét advies en meldpunt voor iedereen die te maken heeft met huiselijk geweld en kindermishandeling of een vermoeden daarvan. Veilig Thuis adviseert, geeft voorlichting, onderzoekt, zet waar nodig vervolghulp in en monitort of de veiligheid duurzaam geborgd is. Zowel burgers als professionals kunnen terecht bij Veilig Thuis. Veilig Thuis is altijd bereikbaar: 24 uur per dag, 7 dagen per week via het gratis telefoonnummer 0800-2000.

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden wordt door Veilig Thuis nauw samengewerkt met het Kernteam Ouder-Amstel en onze hulpverlener hgkm.

Het Centrum Seksueel Geweld (CSG) is een netwerkorganisatie met een eigen herkenbare toegang en een eigen telefoonnummer. Het CSG biedt hulpverlening en ondersteunt slachtoffers. Daarbij werkt het CSG, indien het slachtoffer dat wil, nauw samen met de zedenpolitie. De telefonische bereikbaarheid van het CSG wordt verzorgd door de frontoffice van Veilig Thuis. Het centrum is dag en nacht bereikbaar.

Daarnaast wordt binnen de Gemeenschappelijke Regeling met de zes deelnemende gemeenten uitvoering gegeven aan de Regioaanpak huiselijk geweld en kindermishandeling Amsterdam-Amstelland 2020-2024, 'Veiligheid voor elkaar'.

Toelichting

Jaarverslag GR GGD Amsterdam Amstelland 2020

Veilig Thuis

2020 was ook voor Veilig Thuis een bijzonder jaar. Ondanks de corona-maatregelen heeft Veilig Thuis het werk kunnen voortzetten en is er altijd gehandeld in situaties van acute onveiligheid.

Het aantal meldingen stabiliseert in 2020. De voorspelde groei van 15% ten opzichte van 2019 komt niet uit. Dit draagt bij aan de verbetering van de doorlooptijden van zowel de veiligheidsbeoordeling als de dienst Voorwaarden & vervolg en de dienst Onderzoek. Veilig Thuis heeft in 2020 voldoende personeel aangetrokken. Gemiddeld was er in 2020 130,5 fte in dienst, dit is vrijwel gelijk aan de begroting van 130 fte. Het aantal meldingen is in 2020 niet gegroeid, maar tijdens de corona-epidemie is de problematiek van huiselijk geweld wel complexer geworden.

Chatfunctie. Vanaf mei 2020 is nieuwe dienstverlening opgestart: de chatfunctie. Vanwege de Corona-epidemie is de chatfunctie versneld ingevoerd. De resultaten zijn positief. Er wordt goed gebruik gemaakt van de chat, zeker ook door nieuwe doelgroepen zoals jongeren en jongvolwassenen. Ook in de avonduren wordt goed gebruik gemaakt van de chat. Het is een laagdrempelige manier om contact te leggen en problemen bespreekbaar te maken. De chatfunctie is van grote toegevoegde waarde en zal daarom permanent onderdeel zijn van de dienstverlening van Veilig Thuis.

Centrum Seksueel Geweld

Het effect van corona is ook bij het CSG voelbaar geweest. Tijdens de eerste lockdown daalde het aantal hulpvragen, evenals in de laatste maanden van 2020. Over het hele jaar is het aantal hulpvragen gelijk gebleven: 230 acute slachtoffers waarvan 41 minderjarig, en 334 hulpvragen van niet-acute slachtoffers (seksueel geweld langer dan 7 dagen geleden). Na de lockdown wordt weer een toename van het aantal acute slachtoffers verwacht. Zoals eerder de sterke groei vóór corona en in de zomermaanden.

Financieel

Het jaar 2020 is afgesloten met een positief resultaat van € 160.000,- voor Veilig Thuis en € 4.000,- voor het CSG. Het positieve saldo wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

De realisatie van de bijdrage van de regiogemeenten is in 2020 is gelijk aan de begroting 2020. Voor Ouder-Amstel is dit € 14.293,-. De gemeentelijke bijdrage is gelijk aan de realisatie en conform de gemeentelijke begroting.

Actualisatie begroting 2021

De actualisatie van de begroting heeft voornamelijk betrekking op personeelskosten.

Actualisatie begroting 2021 is gelijk aan realisatie 2020 + 5%

Veilig Thuis kent sinds de start in 2015 een jaarlijkse groei van het aantal meldingen, en daarmee van personeel. De eerder vastgestelde begroting 2021 was gebaseerd op een stijging van 15% van het aantal fte ten opzichte van 2020. De benodigde formatie zou daarmee uitkomen op 149,5 fte in 2021. De groei van het aantal meldingen is in 2020 niet doorgezet. Voor 2021 is het aantal fte daarom met 5% naar beneden bijgesteld t.o.v. de primitieve begroting. De formatie voor 2021 komt daarmee uit op 142,75 fte. Met de actualisatie van de begroting 2021 houdt Veilig Thuis ruimte om een toename van meldingen op te kunnen vangen en het werk naar behoren te kunnen blijven uitvoeren. Veilig Thuis heeft in de afgelopen jaren alles in het werk moeten stellen om voldoende personeel te werven en op te leiden voor de uitvoering van de taken, gelet op het stijgende aantal meldingen. De actualisatie is daarom gebaseerd op de verwachting dat er na de versoepeling of opheffing van de corona-maatregelen weer een toename van het aantal meldingen zal zijn.

Financieel

De actualisatie van de begroting 2021 heeft voor Ouder-Amstel geen financiële consequenties: de bijdrage voor onze gemeente bedraagt € 14.722,-. Dit is conform de gemeentelijke begroting.

Begroting 2022

Nieuwe financiële werkafspraken

De financiële werkafspraken behorend bij de Gemeenschappelijke Regeling Amsterdam-Amstelland moeten worden gewijzigd per 2022. Het algemeen bestuur van de GR heeft in november 2020 besloten om de bestaande werkafspraken nog een jaar te verlengen tot en met 2021, zodat de nieuwe werkafspraken ingaan vanaf het jaar 2022. In januari 2021 is het algemeen bestuur van de GR akkoord gegaan met de nieuwe financiële werkafspraken.

De nieuwe financiële samenwerkingsafspraken van Amsterdam en de Amstelland gemeenten zijn er op gericht om de regionale kosten voor huiselijk geweld en kindermishandeling gezamenlijk te delen. Dit maakt dat de zes gemeenten ook de zeggenschap over de inzet van de DUVO middelen (decentralisatie uitkering vrouwenopvang) gaan delen. De DUVO is een Rijksbijdrage die Amsterdam als centrumgemeente ontvangt.

Conform de uitgangspunten van de nieuwe samenwerkingsafspraken zullen alle kosten die niet uit de DUVO gedekt kunnen worden gezamenlijk gedeeld worden. De DUVO middelen zijn niet kostendekkend en er zal altijd een deel van de kosten voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling uit de algemene middelen van de regiogemeenten betaald worden. De DUVO middelen worden in de nieuwe situatie in eerste instantie ingezet voor de regio brede activiteiten HGKM, te weten vrouwen- en mannenopvang en de regio brede activiteiten gekoppeld aan het realiseren van de Regioaanpak HGKM.

In de nieuwe afspraken worden de financiële bijdragen vanaf 2022 verdeeld op basis van inwoneraantallen. Tegelijkertijd vervalt de jaarlijkse compensatie vanuit Amsterdam. De uitkomst komt daarmee op een hogere bijdrage per gemeente. Voor Ouder-Amstel wordt de bijdrage € 40.022,-.

Veilig Thuis: Stijging 2022: 10%; 2023: 10%; 2024: 10%; en 2025:0%.

Ten opzichte van de eerdere (meerjaren)begroting 2022 zijn de groeipercentages van het aantal meldingen bij Veilig Thuis aangepast.

Voor de begroting 2022 wordt voor de groei van het aantal meldingen bij Veilig Thuis uitgegaan van een groeipercentage van 10%.

We weten niet wat de corona pandemie ons nog gaat brengen in de komende jaren. De gevolgen van de lockdown op de lange termijn zijn niet te voorspellen. Wat zijn de effecten op de toch al kwetsbare burgers in onze regio?

Na beëindiging van de coronamaatregelen wordt een stijging van het aantal meldingen bij Veilig Thuis verwacht. En daarmee een stijging van het aantal benodigde fte om het werk te kunnen doen.

Daarnaast is er een nieuwe Regioaanpak HGKM 2020-2024 met een ambitie om het aantal meldingen van inwoners en professionals (anders dan politie) in eerste instantie te verhogen. Tegelijk vereist de ambitie van de Regioaanpak een versterking van de preventieve aanpak gericht op het voorkomen van geweld in huis en het zo vroeg mogelijk signaleren en ondersteunen van risicogroepen – voordat Veilig Thuis in beeld komt. De aannahme is nu dat de eerste resultaten van de Regioaanpak vanaf 2022 zichtbaar zijn.

Voor de meerjarenbegroting zijn de groeipercentages: 2023 10 %; 2024 10% en stabilisatie in 2025: 0%. Deze percentages zijn conform de eerdere meerjarenbegroting, alleen uitgesteld door de coronajaren 2020 en 2021.

Voor de meerjarenbegroting van Veilig Thuis wordt voor 2023 en 2024 rekening gehouden met een stijging van 10% tot een stabilisatie in 2025 (0% stijging). Het gevolg daarvan is dat Veilig Thuis vanaf 2023 te maken kan krijgen met oplopende tekorten die gedekt gaan worden vanuit de algemene reserve. De algemene reserve is momenteel groot genoeg om de tekorten te kunnen dekken van 2023 tot en met 2025. Echter,

gevolg is wel dat de begroting van Veilig Thuis vanaf 2023 een negatief saldo in baten en lasten heeft en dat de algemene reserve eind 2025 daalt naar € 1.434.800. De algemene reserve daalt dan onder de 10%.

Beheersplan

Om een oplopend tekort op de begroting vanaf 2023 te voorkomen, heeft het algemeen bestuur van de GR in de vergadering van 7 april 2021 de opdracht gegeven aan Veilig Thuis om in het najaar van 2021 een beheersplan op te leveren om te komen tot een structureel sluitende begroting in 2026. Hierin zullen verschillende opties aan zowel de baten- als lastenkant worden verwerkt.

Wat hebben we hiervoor nodig?

De actualisatie van de begroting 2021 heeft voor Ouder-Amstel geen financiële consequenties: de bijdrage voor onze gemeente bedraagt € 14.722,-. Dit is conform het begrote bedrag en de gemeentelijke begroting.

De begroting 2022 leidt tot een nieuwe en hogere bijdrage voor de Amstelland gemeenten. De jaarlijkse bijdrage van Ouder-Amstel wordt vanaf 2022 € 40.022,-. Dit bedrag is structureel en verwerkt in de Kadernota 2022.

Uit de actualisatie 2021 en de begroting 2022 komt naar voren dat er voldoende financiële middelen beschikbaar zijn om de diensten van de GR GGD Amsterdam-Amstelland (Veilig Thuis en Centrum Seksueel Geweld), te continueren. Voor de meerjarenbegroting wordt er vanaf 2023 vanuit de algemene reserve gefinancierd tot 2026. Om te waarborgen dat er ook financiële middelen beschikbaar zijn na deze periode wordt een beheersplan opgesteld.

Het bestuur van de GR GGD Amsterdam-Amstelland heeft besloten akkoord te gaan met de begroting 2022 en met het opstellen van een beheersplan.

Aan de raden van de deelnemende gemeenten aan de GR GGD Amsterdam-Amstelland zal worden voorgelegd om geen zienswijze in te dienen.

Gelet op het voorgaande is het advies aan uw raad:

- Geen zienswijze in te dienen op de geactualiseerde begroting 2021 van de GR GGD Amsterdam-Amstelland (Veilig Thuis en CSG) en akkoord te gaan met de ongewijzigde gemeentelijke bijdrage van € 14.722,-.
- Geen zienswijze in te dienen op de begroting 2022 van de GR GGD Amsterdam-Amstelland (veilig Thuis en CSG) en akkoord te gaan met de gemeentelijke bijdrage van Ouder-Amstel voor 2022 van € 40.022,-.

Financiële overwegingen bij de meerjarenbegroting 2022-2025

De ambitie met de uitbreiding van het aantal fte's heeft zijn financiële weerslag op de meerjarenbegroting 2022-2025. Tot en met 2022 is de begroting structureel in evenwicht. De begroting is vanaf 2023 niet meer structureel in evenwicht. Structurele tekorten worden hierbij gedekt vanuit incidentele middelen, zijnde de reserve. Dit is geen financieel gezonde situatie. Hiermee wordt ook niet voldaan aan de voorschriften van het BBV. Hierin is opgenomen: *"...het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling moet ervoor zorgen dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is of dat dit in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht"* (artikel 35 lid 6 wgr jo. art 189 van de Gemeentewet). Dit is ook het toetsingskader van de provincie voor de beoordeling van de aangeleverde begroting van Veilig Thuis. De provincie kan vanuit haar toezichhoudende rol overgaan tot het nemen van diverse preventieve en/of repressieve maatregelen.

Vanuit tussentijdse financiële beoordeling en afstemming van de stukken is hier in de regionale overleggen door de DUO gemeenten diverse malen op geweest. Daarbij zijn vanuit financieel oogpunt ook alternatieven aangedragen zoals:

1. Er wordt voor het aanbieden van de meerjarenbegroting 2022 t/m 2025 gekozen om een begroting neer te leggen, waarbij voor een deel de ambities worden opgenomen, in die zin dat deze nog structureel in evenwicht is. In 2021 wordt vervolgens een plan van aanpak opgesteld om de verdere ambitie uit te werken binnen een financieel passend beeld, zodat deze opgenomen kan worden in de meerjarenbegroting 2023 en verder. Eventuele afwegingen, zowel inhoudelijk als financieel, kunnen dan tijdig worden voorgelegd, waardoor bestuurlijk nog keuzes zijn te maken;
2. De begroting wordt qua uitgaven niet aangepast. Mogelijkheid is dan om de bijdrage vanuit de gemeenten structureel te verhogen. Deze verhoging in de bijdrage moet VT ook in haar begroting opnemen, om structureel in evenwicht te zijn. Dat betekent dat de gemeenten bij het opstellen van de Kadernota 2022 de aanvullende bijdragen structureel toezeggen (bovenop de eerdere verhoging). Dit zou neerkomen op een extra bijdrage vanaf 2024. Deze extra kosten kunnen t/m 2025 incidenteel worden gedekt vanuit de reserve bij Veilig Thuis;
3. De begroting zoals die er nu ligt wordt ingediend en er wordt contact opgenomen met de provincie. Met de provincie wordt afgestemd of zij akkoord gaan met het indienen van een niet structureel sluitende begroting, waarbij wel een plan van aanpak wordt opgenomen met concrete plannen om te komen tot een sluitende begroting in 2025. Dit kunnen dan geen algemene taakstellingen zijn of een aanname dat er bijvoorbeeld extra middelen vanuit het Rijk komen. Er zal dus een onderbouwing van de plannen moeten zijn met daaraan gekoppeld de bedragen. Deze laatste variant heeft zeker niet de voorkeur en neemt het financiële risico ook niet gelijk weg. Deze mogelijkheid is meer bedoeld om eventuele maatregelen vanuit de provincie te voorkomen.

Geen van bovenstaande adviezen is overgenomen. Wel is de opzet om een plan van aanpak te maken om maatregelen in beeld te brengen om het tekort te voorkomen. Dit zal niet tijdig gereed zijn voor de definitieve besluitvorming en de aanlevering van de stukken aan de provincie op uiterlijk 14 juli 2021. Vanuit financiën is aangegeven dat de speelruimte voor oplossingsrichtingen binnen de begroting zeer beperkt is. Veilig Thuis bestaat met deze uitbreiding aan fte's voor 85% aan personeelslasten en overhead, waardoor keuzes op deze onderdelen juist onvermijdbaar zijn. Daarnaast zou een mogelijkheid kunnen zijn dat het Rijk aanvullende compensatie gaat geven. Echter, het is niet realistisch een begroting of plan van aanpak op te stellen met deze aanname.

Vanuit een kader stellende, sturende en controlerende rol heeft de raad de volgende sturingsinstrumenten welke ingezet kunnen worden:

- Budgetrecht: De gemeenteraad heeft de bevoegdheid om financiële middelen beschikbaar te stellen. Door de begroting vast te stellen geeft de gemeenteraad het college toestemming om geld uit te geven aan de afgesproken activiteiten. De raad bepaalt dus uiteindelijk de hoogte van het budget;
- Nota verbonden partijen: Vanuit de nota verbonden partijen kan het sturingsregime worden aangepast. Deze aanpassing geschiedt op basis van het risico in het bestuurlijke en financiële belang. Een zwaarder sturingsregime geeft de raad meer informatie vanuit het college om tijdig afwegingen te kunnen maken;
- Zienswijze: wanneer de raad vindt dat de financiële belangen van de gemeente onvoldoende in het ontwerpbesluit zijn opgenomen, kan de raad een zienswijze indienen. Hiertoe kunnen onder andere bovengenoemde alternatieven via deze weg ter afweging aan het AB worden meegegeven.

Wat is het vervolg?

Na behandeling in de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten wordt de begroting 2022 en de geactualiseerde begroting 2021, definitief vastgesteld door het algemeen bestuur van de GR GGD Amsterdam-Amstelland, tezamen met het jaarverslag

2020. Daarna worden de vastgestelde begroting en jaarverslag vóór 15 juli 2021 toegezonden aan Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland.

Bijlagen

- GR GGD Amsterdam-Amstelland, Concept Begroting 2022 en Actualisatie 2021 Veilig Thuis en Centrum Seksueel Geweld.
- GR GGD Amsterdam-Amstelland, Jaarverslag 2020 Veilig Thuis en Centrum Seksueel Geweld.
- **Accountantsverklaring**